

нтів мають низький рівень ініціативності, дозволяють іншим приймати важливі рішення, не беруть на себе відповідальність за ситуацію, перекладають відповідальність на інших.

Таким чином, було визначено, що високий рівень ініціативності у всіх видах діяльності мають лише 14% студентів спеціальності «Фізична культура і спорт», середній рівень – 31% та низький рівень – 55%. Отримані результати свідчать про актуальність дослідження у подальшому проблеми формування ініціативності у студентів спеціальності «Фізична культура і спорт».

Список літератури:

1. Maxwell J.C. The 21 irrefutable laws of leadership : follow them and people will follow you / John C. Maxwell. – 10 th anniversary ed. – 2007. – 336р.
2. Максвелл Дж. Основы взаимоотношений : об этом должен знать каждый лидер :/ Дж. Максвелл. – К. : Брайт Букс, 2007. – 128 с.
3. Слесик К. Виховання лідерів / К. М. Слесик. – Х.: Основа, 2009. – 128 с. – (Серія «Управління школою». Вип. 5 (77)).
4. Практикум з психології : психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник Періг І.М. – Тернопіль : СМП «Тайп», 2015. – 116 с.
5. http://www.business-test.ru/test.asp?id_test=188 Тест «Инициативный ли Вы человек» .

*Зінченко Л.В.
м. Харків, Україна*

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКОГО ХИСТУ У КАПІТАНА СПОРТИВНОЇ КОМАНДИ

Лідерство починає свої витоки, тоді, коли з'явився інтерес до управління. Лідерство – це вплив на інших людей. Поняття «лідер» набуває свого значення лише у поєднанні із поняттям «мета». Адже тільки у справжнього лідера завжди є мета. Але і цього недостатньо у лідера завжди є послідовники, яких він веде за собою і впливає на них заради досягнення спільної мети. Послідовність визначає справжнього лідера, його здатність і уміння вести за собою людей.

Лідерський хист розкривається особистою або командною ефективністю. Цю ефективність можна чітко побачити на прикладі ігрових спортивних команд з футболу, баскетболу та інші. Якщо лідер в команді є сильним, то обмеження для команди є невеликі. Проте, якщо людина має слабкий лідерський хист, це означає лише одне, що спортивна команда обмежена. Талановиті гравці є майже в кожній команді, проте немає перемог. Це свідчить про те, що проблема в лідерстві.

Джон Максвелл – міжнародний експерт з питань управління й автор книжок з лідерства, командної роботи, успіху та спілкуванню пропонує декілька варіантів підвищити свою ефективність:

1 наполегливо працювати, щоб збільшити відданість успіху та вдосконаленню, тоді, можливо, вдасться збільшити свою ефективність усього до – 30%;

2 дуже наполегливо працювати над підвищенням свого лідерського хисту і саме тоді можливо збільшити свою ефективність аж до – 300%.

Успіх з лідерством дає набагато ширші та глибокі можливості для досягнення поставленої мети.

Джон Максвелл пропонує тест з кожного закону про лідерство (21 беззаперечний закон лідерства) «Оцінка лідерського хисту» в якому є можливість оцінити свої лідерські якості, дізнатись слабкі та сильні сторони, а також зрозуміти в якому «законі» треба працювати більш глибоше.

Було проведено письмову оцінку лідерського хисту з тесту Джона Максвелла. В тесті запропоновано двадцять одне питання з кожного закону лідерства і три варіанта твердження, навпроти кожного треба поставити відповідний бал від нуля до трьох. В експерименті прийняли участь збірні студентські команди з баскетболу і футболу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут».

По завершенню тесту з кожного закону треба підрахувати результати і виявити слабкі і сильні сторони. Для цього надані наступні рекомендації:

8 – 9 балів. Цей закон перебуває у сильній зоні.

5 – 7 балів. Цей закон треба розвивати. Є потенціал стати сильнішим.

0 – 4 балів. Це слабка зона.

Двадцять один беззаперечний закон лідерства по Джону Максвеллу: закон обмеження, закон впливу, закон процесу, закон навігації, закон цінності, закон надійної основи, закон поваги, закон інтуїції, закон магнетизму, закон зв'язку, закон ближнього кола, закон передачі повноважень, закон картини, закон визнання, закон перемого, закон великого імпульсу, закон пріоритетів, закон самопожертви, закон слушної мети, закон вибухового зростання, закон спадщини.

За отриманими результатами можна побачити, що команда з баскетболу НТУ «ХПІ» має два лідера, один із гравців команди фактичним лідером отримав 8 – 9 балів на 17 законів лідерства, другий гравець команди отримав 8 – 9 балів на 15 законів лідерства. Це майже відмінний результат, вони мають дуже багато сильних лідерських якостей та їх використовують. Інші гравці мають великий потенціал стати сильнішими.

Команда з футболу НТУ «ХПІ» має одного формального лідера він отримав 8 – 9 балів на 14 законів лідерства, це досить не поганий результат. Лідер має багато лідерських якостей, користується ними і веде команду до поставленої мети. Інші гравці футбольної команди мають потенціал стати сильнішими, якщо розвиватимуть себе з кожного закону про лідерство.

Отже, можна зробити висновки, лідерство треба примножувати, розвивати, насичувати себе інформацією. Намагатись приділяти багато уваги чомусь важливому, речам які потрібні для досягнення поставленої мети. Періодично оцінювати свій лідерський хист, для того, щоб мати уявлення про початкові лідерські якості. Не соромитись запитувати оточуючих, як вони оцінюють ваші лідерські якості. Навчатись бути лідерами.

Література: Maxwell J. The 21 irrefutable laws of leadership: follow them and people will follow you / John C. Maxwell. – 10th anniversary ed. – Nashville: Thomas Nelson, 2007. – 336p.